

Реалізація поставленої мети полягає в належному балансі між вимогами, висунутими кризовою ситуацією, та спроможністю колективу підприємства протистояти їм.

Література:

1. Ткаченко А.М. Антикризове управління як один з напрямів підвищення ефективності діяльності підприємства / А.М. Ткаченко, С.В. Телін // Економічний вісник Донбасу. – 2010. – № 3. – С. 122–124.
2. Шегда А. Стратегія розвитку підприємництва в умовах перехідної економіки України / А. Шегда, Т. Божидарник // Підприємництво і право. – 2002. – № 10. – С.102–106.

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ПРОЕКТНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Ляхова О.О., к.е.н., доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»

Здійснення будь-якого проекту завжди відбувається в умовах невизначеності та пов'язане з ризиками. Тому один з основних напрямів проектного менеджменту – це управління ризиками проекту, які притаманні йому на всіх стадіях життєвого циклу.

Управління ризиками проекту є важливою підсистемою проектного менеджменту. Дана підсистема представляє собою процес зниження невизначеності та управління ймовірністю подій в проекті, метою яких є максимально зменшити негативні наслідки ризиків та максимально збільшити кількість позитивних наслідків. Ризик, в свою чергу, розглядають як шанс мати збитки або одержати дохід від здійснення певного проекту чи його етапу.

Ризики, які виникають в процесі реалізації проекту є **проектними ризиками**, та в свою чергу, представляють собою сукупність ризиків, які представляють загрозу економічній ефективності проекту, що має місце у негативному впливі різних факторів на хоча б одне з основних завдань проекту.

Світова практика виробила наступні етапи управління проектними ризиками (рис.1.).

1. *Планування управління ризиками*, що включає в себе планування діяльності з управління ризиками та вибір найбільш оптимальних підходів.

2. *Пошук та виявлення ризиків*, які можуть вплинути на результати проекту, а також виявлення їх характеристик та якостей.

3. *Якісна оцінка ризиків та умов їх виникнення* з метою виявлення впливу ризиків на ефективне завершення проекту. Така оцінка дозволяє розташувати ризики за ступенем пріоритетності для подальшої їх обробки шляхом оцінки та складання суми ймовірностей їх виникнення та впливу на проект.

4. *Кількісна оцінка ризиків*, що полягає у проведенні чисельного аналізу впливу ризиків на завдання проекту.

5. *Планування реагування на ризики* з метою виявлення дій та методів, які будуть спрямовані на послаблення негативних наслідків ризиків.



Рис.1. Етапи управління проектними ризиками

6. *Контроль та моніторинг ризиків* представляє собою процес реагування на ризики, відслідковування виявлених ризиків, контролю залишкових ризиків, ідентифікації нових ризиків та оцінки ефективності управління ризиками цілого проекту.

Перший етап управління проектними ризиками – *«Планування управління ризиками»* – представляє собою процес визначення підходів та планування заходів з управління проектними ризиками. З цією метою складається план управління проектними ризиками.

Другий етап – *«Пошук та виявлення ризиків»* передбачає здійснення ідентифікації ризиків, тобто виділення ризиків, які здатні вплинути на проект, документальне оформлення їх характеристик. Ідентифікація ризиків представляє собою ітеративний процес, оскільки у ході реалізації проекту в межах життєвого циклу проекту можуть з'являтися все нові ризики.

В процесі ідентифікації ризиків можуть брати участь наступні суб'єкти проектного фінансування: керівник проекту, команда проекту, команда управління ризиками, експерти у необхідних галузях знань, замовники, споживачі кінцевої продукції.

Як правило, за процесом пошуку та виявлення ризиків слідує якісна оцінка ризиків.

На третьому етапі *якісної оцінки ризиків* розставляються пріоритети для ідентифікованих ризиків, результати якого використовуються пізніше на етапі кількісного аналізу ризиків. На даному етапі пріоритети ідентифікованих ризиків визначаються на основі ймовірності їх виникнення, а також впливу на досягнення завдань проекту у випадку виникнення таких ризиків.

Четвертий етап представляє собою *кількісну оцінку ризиків*, тобто кількісний вимір потенційного впливу ідентифікованих ризиків на загальні цілі проекту. Кількісний аналіз проводиться по відношенню до тих ризиків, які в процесі якісного аналізу ризиків були кваліфіковані як потенційно або суттєвим чином визначальними для проекту. В процесі кількісного аналізу ризиків

оцінюється ефект від таких ризикових подій та таким ризикам присвоюється цифровий рейтинг. Такий аналіз також представляє собою кількісний підхід до прийняття рішення в умовах невизначеності та дає можливість кількісно визначити масштаби окремих ризиків і ризики проекту в цілому.

Фактично, кількісний аналіз ризиків виконується після якісного аналізу ризиків, хоча досвідчені керівники проектів іноді проводять такий аналіз відразу після ідентифікації ризиків. У деяких випадках для розробки ефективних заходів реагування на ризики проведення кількісного аналізу ризиків не вимагається.

Наступним етапом управління проектними ризиками є контроль та моніторинг ризиків, що представляє собою процес ідентифікації, аналізу та планування реагування на нові ризики, відслідковування раніше ідентифікованих ризиків, а також перевірки та виконання заходів реагування на ризики та оцінка їх ефективності.

Основні результати попередніх етапів оцінки ризику є вхідною інформацією для організації останнього етапу управління проектними ризиками – планування реагування на ризики як процесу опрацювання дій зі збільшення можливостей за проектом та зниження загроз для завдань проекту.

Література:

1. Йескомб Э.Р. Принципы проектного финансирования / Э.Р. Йескомб ; пер. с англ. И.В. Васильевской ; под общ. ред. Д.А. Рябых. – М. : Вершина, 2008. – 488 с.
2. Королькова Е.М. Риск-менеджмент: управление проектными рисками : учебное пособие для студентов экономических специальностей / Е.М. Королькова. – Тамбов : Изд-во ФГБОУ ВПО «ТГТУ», 2013. – 160 с.
3. Гриценко Л.Л. Управління ризиками при реалізації інфраструктурних проектів у рамках державно-приватного партнерства / Л.Л. Гриценко, Т.Ю. Красуля // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 12. – С. 85–90.

Матіщак Ю.І.,

*аспірантка кафедри економіки підприємства
Одеський національний економічний університет*

ПРОБЛЕМИ ВИХОДУ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ НА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РИНОК

Важливою умовою виходу українських підприємств і організацій на європейський ринок є забезпечення відповідності рівня якості вітчизняних товарів євростандартам. Перевірка українських підприємств – обов'язкова умова для отримання права на постачання продукції до країн Європейського Союзу (ЄС). При цьому інспектують не тільки виробників продукції, але і їхніх постачальників сировини, рівень ветеринарного контролю, відповідність місцевого законодавства європейським нормам тощо.